

Folketingets Erhvervsudvalg
Christiansborg

15. januar 2021

Svar på Erhvervsudvalgets spørgsmål nr. 200 (Alm. del) af 21. december 2020 stillet efter ønske fra Anni Matthiesen (V)

Spørgsmål

Ministeren bedes redegøre for de danske prioriteter på ministerens område og de for udvalget relevante sager under det portugisiske EU-formandskab i 1. halvår 2021.

Svar

Det portugisiske formandskab ventes at arbejde for fremskridt på en række sager på Erhvervsudvalgets område. Det portugisiske formandskab ventes særligt at prioritere fremskridt i arbejdet med at styrke bankunionen og det indre marked, indførelse af nye Basel-standarder i EU, nye tiltag til bekæmpelse af hvidvask, kapitalmarkedsunionen, det digitale område, samt fremme bæredygtig finansiering.

COVID-19-krisen har i 2. halvår 2020 generelt betydet, at arbejdet med finansielle sager i EU bl.a. har fokuseret på tiltag, der skal bidrage til finansiell stabilitet og genopretning i lyset af den økonomiske krise. Det portugisiske formandskab ventes at bevare fokus på disse tiltag, ligesom man ventes i stigende grad at prioritere andre sager, der ikke er direkte relateret til den økonomiske genopretning.

Regeringen støtter generelt arbejdet på det finansielle område og det portugisiske formandskabs prioriteter. Regeringen vil på det finansielle område bl.a. have et stort fokus på arbejdet med nye tiltag til at bekæmpe hvidvask og terrorfinansiering, tiltag der skal understøtte den grønne omstilling gennem de finansielle markeder, samt at EU's gennemførelse af Basel-anbefalingerne om kapitalkrav til kreditinstitutter i EU sikrer hensyn til særlige europæiske forhold, herunder forretningsmodeller med påvist lav risiko såsom dansk realkredit. Der tages stilling til konkrete nye tiltag i takt med at det bliver relevant.

Styrkelse af bankunionen

EU-landene arbejder på at styrke bankunionen, som aktuelt består af det fælles tilsyn (SSM – Single Supervisory Mechanism) i regi af Den Europæiske Centralbank, ECB, samt den fælles afviklingsmyndighed (SRM – Single Resolution Mechanism), herunder den sektorfinansierede afviklingsfond (SRF – Single Resolution Fund).

Drøftelserne foregår i ECOFIN og i udvidet eurogruppe, hvor alle EU-lande deltager. Landene ventes i 1. halvår 2021 at fortsætte drøftelserne om en fælles indskudsforsikringsordning i bankunionen (EDIS – European Deposit Insurance Scheme) samt tiltag til at reducere risikoen for kriser i den finansielle sektor (risikoreduktionstiltag). Det gælder eksempelvis integration af bankmarkeder og kapitalkrav til institutters eksponeringer mod stater (beholdninger af statsobligationer), der i vid udstrækning under den nuværende regulering anses for risikofrie og ikke indebærer kapitalkrav. Man vil også drøfte de fælles EU-rammer for at håndtere institutter som bliver nødlidende. EDIS vil alene omfatte bankunionens deltagerlande, mens de øvrige tiltag som udgangspunkt omfatter alle EU-lande.

EU-landene arbejder derudover på at færdiggøre en reform af eurolandenes fælles lånefacilitet (ESM – European Stability Mechanism), hvor der blev indgået en endelig politisk aftale i udvidet eurogruppe 30. november 2020. Et centralt nyt element i ESM-reformen er en fælles offentlig bagstopper for bankunionens sektorfinansierede afviklingsfond, SRF. Bagstopperen skal kunne finansiere midlertidige lån til SRF, hvis det er nødvendigt, efter at en nødlidende banks aktionærer og kreditorer har båret tab (bail-in) i overensstemmelse med EU-reglerne, og efter anvendelse af de sektorfinansierede midler i SRF. Lånene skal altid tilbagebetales af SRF via bidrag fra den finansielle sektor.

For at aftalen om ESM-reformen og bagstopperen kan træde i kraft skal eurolandene i 2021 nationalt ratificere ændringen af ESM-traktaten samt en aftalt ændring af den mellemstatslige aftale om afviklingsfonden, SRF (IGA – Intergovernmental Agreement on Single Resolution Fund). IGA'en fastlægger rammerne for gradvis opbygning og mutualisering af SRF i perioden 2016-23. Ændringsaftalen skal ratificeres nationalt i bankunionens deltagerlande.

Kapitalmarkedsunionen

Der arbejdes på fortsat at udvikle kapitalmarkedsunionen for alle EU-lande. Kapitalmarkedsunionen skal skabe mere effektive og integrerede kapitalmarkeder og dermed vækst og arbejdspladser til gavn for borgere og virksomheder. Kapitalmarkedsunionen er en videreudvikling af EU's indre marked og består af en række forskellige tiltag.

Kommissionen offentliggjorde i september 2020 en ny handlingsplan for kapitalmarkedsunionen, der har til formål at fremme finansiering af virksomheder, gøre det mere attraktivt for EU-borgere at opspare og investere langsigtet, samt at integrere de nationale kapitalmarkeder og derved fremme et sammenhængende indre marked for investeringer. Rådet vedtog på baggrund af handlingsplanen konklusioner for det videre arbejde med kapitalmarkedsunionen, herunder at Kommissionen bl.a. skal prioritere tiltag, der sikrer små og mellemstore virksomheder (SMV'er) bedre adgang til finansiering gennem bl.a. børserne (fx aktiekapital), og at institutionelle investorer (bl.a. pensionskasser) skal have bedre muligheder for at investere langsigtet, herunder for at understøtte den bæredygtige omstilling.

Kommissionen ventes i 2021, evt. i 1. halvår, at fremsætte et forslag om revision af regler for værdipapircentraler og værdipapirafvikling (CSDR – Central Securities Depository Regulation). Forslagene skal drøftes og vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet.

Bekæmpelse af hvidvask

Bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering ventes at være en central prioritet i 1. halvår 2021. Kommissionen ventes i 1. halvår 2021 at fremsætte forslag til nye tiltag på hvidvaskområdet, herunder en ny EU-tilsynsmyndighed på hvidvaskområdet og yderligere styrkelse og ensretning af EU-reglerne på hvidvaskområdet, i opfølgning på Kommissionens handlingsplan fra maj 2020 og rådskonklusioner fra november 2020 om nye tiltag på hvidvaskområdet. Forslagene vil herefter skulle behandles af Rådet og Europa-Parlamentet iht. den almindelige EU-procedure.

Bankpakke, herunder færdiggørelse af Basel III-anbefalinger

Kommissionen ventes at fremlægge forslag til en ny bankpakke med ændringer af EU's regler for kapitalkrav til kreditinstitutter. Bankpakken ventes at indeholde forslag om, hvordan de seneste Basel-anbefalinger vedr. kapitalkrav til kreditinstitutter, som blev offentliggjort i december 2017, skal implementeres i EU.

Et forslag ventes fremsat i 2021, evt. hen mod slutningen af det portugisiske formandskab. Forslaget skal drøftes og vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet.

Basel-anbefalingerne indeholder bl.a. et såkaldt kapitalgulv, som er en minimumsgrænse for institutternes risikobaserede kapitalkrav, der beregnes ved institutternes egne interne risikomodeller sammenlignet med kapitalkravet beregnet ved en standardmetode. Formålet er at sikre, at institutterne ikke markant undervurderer deres risici som det var tilfældet under den finansielle krise.

Kapitalgulvet kan medføre en markant forøgelse af kapitalkravene for de største danske penge- og realkreditinstitutter, som ikke er udtryk for risikoen på institutternes udlån, og kan reducere kapitalkravenes evne til at tage højde for forskelle i risiko på eksponeringer. Forslaget skal bl.a. fastlægge, hvordan kapitalgulvet skal implementeres i EU.

Bæredygtig finansiering

En central prioritet for det portugisiske formandskab er det videre arbejde med tiltag, der skal fremme den grønne omstilling, herunder gennem det finansielle system. Tiltagene skal bl.a. sikre, at den finansielle sektor bidrager til at kanalisere investeringer i den grønne omstilling, og at det finansielle system er robust over for klimarelaterede risici. Kommissionen ventes i 1. halvår 2021 at offentliggøre en ny strategi for bæredygtig finansiering. Strategien er en del af Kommissionens Grønne Pakt (European Green Deal). ECOFIN ventes i 1. halvår 2021 at vedtage konklusioner om arbejdet med bæredygtig finansiering. Derudover ventes Kommissionen i 1. halvår 2021 at præsentere et forslag til en EU-standard for grønne obligationer. Forslaget skal drøftes og vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet.

Digital finans

Kommissionen offentliggjorde i september 2020 en større pakke på området for digital finans, der har til formål at fremme digitalisering og robusthed af EU-landenes finansielle sektor. Pakken indeholder en generel handlingsplan for digitalisering af finansielle tjenester samt en handlingsplan for detailbetalinger med en række tiltag. ECOFIN ventes i 1. halvår 2021 at vedtage konklusioner om det fremadrettede arbejde med detailbetalinger.

Kommissionens pakke for digital finans indeholder derudover to forslag til nye EU-forordninger. Det ene er et forslag til en ny forordning for markedet for kryptoaktiver¹, der har til formål at etablere en passende og dækkende regulering af kryptoaktiver i EU, mhp. at sikre finansiell stabilitet, forbruger- og investorbekyttelse samt bidrage til markedsinnovation. Det andet er et forslag til en ny forordning for digital operationel robusthed af den finansielle sektor (cyberrobusthed), der skal bidrage til en mere sikker og effektiv finansiell sektor ved at sikre harmoniserede EU-krav og regler for finansielle virksomheder, fx ifm. risikostyring og overvågning af tredjeparts it-leverandører. Det portugisiske formandskab ventes i 1. halvår 2021 at arbejde for fremskridt på begge forslag og om muligt opnå enighed i Rådet. Efter enighed i Rådet skal forslagene forhandles med Europa-Parlamentet.

Motorforsikring

Kommissionen fremsatte i maj 2018 forslag om ændring af direktiv om ansvarsforsikring og kontrollen med forsikringspligtens overholdelse (motorforsikringsdirektivet). Formålet med forslaget er at forbedre beskyttelsen af ofre for ulykker forårsaget af motorkøretøjer og fremme forsikringstagernes rettigheder i forbindelse med tegning af motorkøretøjsforsikringer. Herudover skal forslaget styrke bekæmpelsen af kørsel med uforsikrede motorkøretøjer. Der blev i december 2019 opnået enighed om et kompromisforslag i Rådet. Trilogforhandlingerne med Europa-Parlamentet ventes fortsat under det portugisiske formandskab mhp. enighed.

Tiltag til håndtering af misligholdte lån (NPL)

Der arbejdes i EU fortsat med at håndtere de væsentlige udfordringer med misligholdte lån (NPL – Non-Performing Loans) i kreditinstitutter i flere EU-lande, dvs. lån, hvor låntager har misligholdt sin forpligtigelse til tilbagebetaling.

Kommissionen offentliggjorde i december 2020 en ny strategi med tiltag, der har til formål at give EU-landene og -bankerne flere redskaber til at håndtere den ventede stigning i misligholdte lån som følge af COVID-19-pandemiens økonomiske konsekvenser. Hensigten er at undgå, at et højt antal NPL presser bankernes kapitalgrundlag og hæmmer bankernes muligheder for at yde nye udlån og dermed understøtte genopretningen. ECOFIN ventes i 1. halvår 2021 at drøfte tiltagene i strategien.

¹ Et kryptoaktiv er en digital repræsentation af et aktiv (fx en aktie eller valuta) eller en rettighed (fx en forkøbsret til en vare eller tjeneste), der kan opbevares og handles digitalt ved brug af såkaldt distribueret hovedbogteknologi ("distributed ledger technology" – DLT), hvilket betyder at transaktioner kan verificeres decentralt mellem parter i stedet for fx at være afhængig af en bank til at udføre transaktioner.

Det portugisiske formandskab ventes derudover på vegne af Rådet at forsøge at opnå enighed med Europa-Parlamentet om et forslag fra marts 2018 om udvikling af sekundære markeder for misligholdte lån (dvs. handel med disse lån efter den oprindelige långivning fra fx en bank), samt et værktøj til hurtigere inddrivelse af sikkerheder for lån. Der blev opnået enighed i Rådet om forslagene i hhv. marts og november 2019.

Afgift på finansielle transaktioner (FTT)

En gruppe af 10 EU-lande ventes at fortsætte deres drøftelser om et forstærket samarbejde om en afgift på finansielle transaktioner (FTT). Landene er endnu ikke nået til enighed. Landene drøfter en FTT i form af en aktieomsætningsafgift, der ligner en eksisterende fransk afgift. Det er muligt, at der under portugisisk formandskab vil være en drøftelse af FTT blandt alle EU-landene.

Med venlig hilsen

Morten Bødskov
Fungerende Finansminister